

Hiiumaa valla osavaldade põhimäärus

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 punkti 11 ja § 57 lõike 2 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Osavalla nimi ja piirid

(1) Osavald on Hiiumaa valla (edaspidi vald) maa-alal ja koosseisus Hiiumaa Vallavolikogu (edaspidi volikogu) kinnitatud osavalla põhimääruse alusel tegutsev üksus, mille eesmärk on kohaliku initsiatiivi ja identiteedi hoidmine, kohaliku omavalitsuse üksuse elanike kaasamine kohaliku elu küsimuste otsustamisse ning piirkondlike huvide esindamine valla ülesannete täitmisel.

(2) Hiiumaa osavallad on Emmaste osavald, Käina osavald, Kärddla osavald, Kõrgessaare osavald ja Pühalepa osavald (edaspidi eraldi osavald ja ühiselt osavallad).

§ 2. Osavalla esinduskogu, ametiasutus ja ametiasutuse hallatavad asutused

(1) Osavalla elanike esinduskogu on osavallakogu, mis moodustatakse selles põhimääruses sätestatud korras.

(2) Osavalla tegevuse korraldamiseks ning kodanikulähedase teenuse osutamiseks moodustatakse valla ametiasutusena osavalla valitsus (edaspidi osavalla ametiasutus).

(3) Osavalla territooriumil tegutsevad osavalla ametiasutuse hallatavad asutused.

§ 3. Osavalla pädevus

(1) Valla ja osavalla arendamiseks ning kvaliteetse ja kättesaadava teenuse osutamiseks lahendab osavald talle õigusaktiga pandud ülesandeid järgmistes valdkondades:

- 1) piirkonnatasandi arendustegevus ja koostöö kodanike ühendustega;
- 2) sotsiaalhoolekanne;
- 3) registritoimingud, asjaajamine ja õiguslane nõustamine;
- 4) ehitus, maa ja planeeringute alane nõustamine ja asjaajamine;
- 5) osavalla territooriumil asuva vallavara ja osavallale eraldatud eelarveliste vahendite valdamine, kasutamine ja käsutamine;
- 6) vallavara haldamine ja majandamine;
- 7) noorsootöö, kultuuri, spordi ja vaba aja veetmise korraldamine;
- 8) elamu- ja kommunaalmajandus;
- 9) heakord ja haljastus.

(2) Osavald lahendab oma territooriumil ka teisi talle valla õigusaktidega pandud ülesandeid.

§ 4. Osavalla eelarvelised vahendid

Osavallal on valla eelarve osana iseseisev eelarve oma ülesannete täitmiseks ja tema pädevuses olevate otsuste, sh rahastamisotsuste tegemiseks.

2. peatükk Osavallad ja sümbolid

§ 5. Emmaste osavald

(1) Emmaste osavallas on 43 küla: Emmaste, Emmaste-Kurisu, Emmaste-Selja, Haldi, Haldreka, Harju, Hindu, Härma, Jausa, Kabuna, Kaderna, Kitsa, Kuusiku, Kõmmusselja,

Külaküla, Külama, Laartsa, Lassi, Leisu, Lepiku, Metsalauka, Metsapere, Muda, Mänspe, Nurste, Ole, Prassi, Prähnu, Pärna, Rannaküla, Reheselja, Riidaküla, Sepaste, Sinima, Sõru, Tilga, Tohvri, Tärkma, Ulja, Valgu, Vanamõisa, Viiri ja Õngu.

(2) Emmaste osavalla vapil on sinisel väljal langetatud lainelõikeline palk, selle kohal vasakule suunduv kahemastiline purjelaev (kaljas). Mõlemad kujundid vapil on hõbedased.

(3) Emmaste osavalla lipp on ristkülikukujuline, mille külgede suhe on 7:11. Valge-sinise lipuvälja poolitab diagonaalselt lainejoon.

§ 6. Kärkla osavald

(1) Kärkla osavald asub Kärkla vallasisesel linna territooriumil.

(2) Kärkla osavalla vapil on sinisel, alt teravaotsalisel kilbil neli hõbedast vasakult paremale rulluvat merelainet ja nende kohal vasakult paremale lendav hõbekajakas.

(3) Kärkla osavalla lipp on ristkülikukujuline, mille külgede suhe on 1:2 ja suurus 800 × 1600 mm. Lipp koosneb neljast horisontaalsest võrdse laiusega värvilaiust. Ültal esimene ja kolmas laid on valged, teine ja neljas rukkilillesinised.

§ 7. Käina osavald

(1) Käina osavallas on Käina alevik ja 34 küla: Aadma, Allika, Esiküla, Jõeküla, Kaasiku Kaigutsi, Kassari, Kleemu, Kogri, Kolga, Kuriste, Laheküla, Lelu, Ligerna, Luguse, Moka, Mäeküla Mäeltse, Männamaa, Nasva, Niidiküla, Nõmme, Nõmmernga, Orjaku, Putkaste, Pärnselja, Ristivälja, Selja, Taguküla, Taterma, Utu, Vaernla, Villerni ja Ühtri.

(2) Käina osavalla vapil on rohelisel kilbil selle alumisest servast tõusev kuldne viljapea, mille kohal kõrvuti kaks hõbedast õllekappa.

(3) Käina osavalla lipp koosneb kahest osast ning selle külgede suhe on 7:11. Vardapoolne 6 ühiku pikkune osa on roheline ja sellel on alumisest servast tõusev kollane viljapea, mille kohal kaks valget õllekappa. Lipu täisnurksest osast lähtuvad kolm valget kiilu.

§ 8. Pühalepa osavald

(1) Pühalepa osavallas on 47 küla: Ala, Aruküla, Hagaste, Hausma, Hellamaa, Heltermaa, Hiessaare, Hilleste, Kalgi, Kerema, Kõlunõmme, Kukka, Kuri, Leerimetsa, Linnumäe, Lõbembe, Loja, Lõpe, Määvli, Nõmba, Kärkla-Nõmme, Palade, Paluküla, Partsi, Pilpaküla, Prählamäe, Puliste, Pühalepa, Pühalepa-Harju, Reikama, Sakla, Salinõmme, Sarve, Soonlepa, Suuremõisa, Suuresadama, Sääre, Tammela, Tareste, Tempa, Tubala, Undama, Vahtrepa, Valipe, Viilupi, Vilivalla ja Värssu.

(2) Pühalepa osavalla vapp on tumesinisel hõbedaga ääristatud kilbil hõbedane ruut. Ruudu sees hõbedane päikeseratas. Päikeseratta sees neli kollast segmenti. Päikeseratta ümber ruudus helesinine taust. Kilbi allosas hõbedane siniste täpikestega liilia.

§ 9. Kõrgessaare osavald

(1) Kõrgessaare osavallas on Kõrgessaare alevik ja 58 küla: Heigi, Heiste, Heistesoo, Hirmuste, Hüti, Isabella, Jõeranna, Jõesuu, Kalana, Kaleste, Kanapeeksi, Kausta, Kidaste, Kiduspe, Kiivera, Kodeste, Koidma, Kopa, Kurisu, Kõpu, Laasi, Lauka, Lehtma, Leigri, Lilbi, Luidja, Malvaste, Mangu, Mardihsu, Meelste, Metsaküla, Mudaste Mägipe, Napi, Ogandi, Ojaküla, Otste, Palli, Paope, Pihla, Poama, Puski, Reigi, Reigi-Nõmme, Risti, Rootsi, Sigala, Suurepsi, Suureranna, Sülluste, Tahkuna, Tammistu Tiharu, Viita, Viitasoo, Vilima, Villamaa, Ülendi.

(2) Kõrgessaare osavalla vapil on kilbi sinisel väljal hõbedane põhijaotus, millest kasvab välja kolm risti, kilbi alaservas on kaks sinist lainelist joont.

(3) Kõrgessaare osavalla lipp on lainejoonega jagatud kolmeks, kus ülemine ja alumine osa on sinised, keskmine osa valge. Lipu külgede suhe on 11:17 ja lipu suurus on 1100x1700.

§ 10. Osavalla sümbolite kasutamine

- (1) Osavalla lipp heisatakse alaliselt osavalla ametiasutuse hoonel või lipumastis. Osavalla territooriumil asuvad hallatavad asutused heiskavad osavallalipu oma hoonel või lipumastis vähemalt riiklikul lipupäeval.
- (2) Osavalla lipu võib heisata ettevõtte, asutuse ja ühenduse hoonel ning elamul riiklikul lipupäeval, avalikul üritusel või perekondlikul sündmusel.
- (3) Osavalla vappi kasutatakse värvilisena osavalla ametiasutuse üldplangil, kirjaplangil ja pitsatil.
- (4) Osavalla vappi võib kasutada värvilisena või must-valgena:
  - 1) osavallavalitsuse hoone sildil;
  - 2) osavalla autasul, meenel ja ametlikul trükisel;
  - 3) üritusi või projekte tutvustavatel reklaamil, trükisel ja mujal, tähistades osavalla poolt ürituse või projekti toetamist.
- (5) Osavalla vanem võib anda vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis loa osavalla vapi ja lipu kasutamiseks muul juhul.

3. peatükk Osavallakogu

§ 11. Osavallakogu moodustamine

- (1) Osavallakogu volituste aeg on võrdne volikogu volituste ajaga.
- (2) Osavallakogusse kuuluvad:
  - 1) kaks selle osavalla valimisringkonnast enim hääli saanud volikogu liiget;
  - 2) osavallas registreeritud ja tegutsevate ettevõtjate esindaja;
  - 3) osavallas tegutsevate kodanike ühenduste või külavanemate esindaja;
  - 4) osavallas tegutsevate haridusasutuste hoolekogude esindaja;
  - 5) osavallas elavate noorte esindaja.
- (3) Osavallakogu liikmeks võib olla isik, kelle elukoht on rahvastikuregistri järgi osavallas ja kes on andnud kirjaliku nõusoleku osavallakogu töös osalemiseks.
- (4) Kui sama paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud isik loobub osavallakogu töös osalemast või ei vasta osavallakogu liikme tingimustele, kinnitatakse osavallakogu liikmeks kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel osavallas järgmine enim hääli saanud isik.
- (5) Kui sama paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud isik valitakse vallavanemaks või võetakse teenistusse osavalla vanemana, siis saab osavallakogu liikmeks kohaliku omavalitsuse volikogu valimise tulemusel asendusliikmete nimekirjas samas erakonnas või valimisliidus kandideerinud enim hääli saanud isik.
- (6) Sama paragrahvi lõike 2 punktides 2, 3 ja 5 nimetatud esindaja valimiseks avaldatakse teade vähemalt maakondlikus ajalehes ja valla kodulehel.
- (7) Sama paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud esindaja valitakse osavalla vanema ettepanekul kokku kutsutud ühisel hoolekogude koosolekul.
- (8) Sama paragrahvi lõike 2 punktides 2-5 nimetatud esindaja valitakse Hiiumaa valla põhimääruses volikogu esimehe ja aseesimehe valimise korra kohaselt. Valimised korraldab osavalla vanem.
- (9) Kui sama paragrahvi lõikes 2 nimetatud esindajat ei ole kinnitatud on osavallakogu selle liikme võrra väiksem. Kinnitada ei saa väiksemat osavallakogu kui neli liiget.
- (10) Osavallakogu koosseisu kinnitab ja selles teeb muudatusi volikogu osavalla vanema ettepanekul. Osavallakogu esimese koosseisu kinnitamise ettepaneku teeb volikogule Hiiumaa Vallavalitsus (edaspidi valitsus). Valimiste järgselt kinnitatakse osavallakogu uus koosseis

volikogu teisel korralisel istungil, välja arvatud osavallakogu esimene koosseis, mis kinnitatakse järgmisel volikogu istungil pärast osavalla põhimääruse vastu võtmist.

§ 12. Osavallakogu esimees ja aseesimees

(1) Osavallakogu valib osavallakogu liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe.

(2) Osavallakogu esimees ja aseesimees valitakse Hiiumaa valla põhimääruses volikogu esimehe ja aseesimehe valimise korra kohaselt. Osavallakogu esimehe ja aseesimehe valimised korraldab osavalla ametiasutus. Esimese osavallakogu esimehe ja aseesimehe valimised viib läbi enne omavalitsuste ühinemist osavalla territooriumil ametis olev vallasekretär.

(3) Osavallakogu esimees või tema äraolekul aseesimees:

- 1) koostab osavallakogu koosoleku päevakorra projekti arvestades volikogu, vallavalitsuse, osavallakogu liikmete ja osavalla vanema ettepanekuid;
- 2) kutsub kokku osavallakogu koosoleku;
- 3) juhatab osavallakogu koosolekut ja lahendab koosolekul tekkivaid küsimusi;
- 4) kutsub osavallakogu koosolekule teisi isikud ja annab neile sõna;
- 5) allkirjastab osavallakogu dokumendi;
- 6) peab osavallakogu nimel kirjavahetust;
- 7) esindab osavallakogu suhtlemisel teiste asutuste ja isikutega talle antud pädevuse piires;
- 8) esindab osavallakogu volikogu, volikogu komisjonide või vallavalitsuse istungil või volitab selleks teist osavallakogu liiget.

§ 13. Osavallakogu pädevus

(1) Osavallakogu pädevuses on lisaks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse paragrahvides 372 lg 41, 56 lg 4-5; 57 lg 9, 12; 571 lg 1-2 sätestatule:

- 1) arvamuse andmine osavallas asuva vallavara valitsemist puudutava otsustuse kohta (vallavara müük, kasutusse andmine või koormamine);
  - 2) arvamuse andmine osavalla territooriumil asuva hallatava asutuse asutamise, ümber kujundamise või lõpetamise, arengukava, põhimääruse ja nende muudatuse kohta;
  - 3) arvamuse andmine valla üldplaneeringu või osavaldade puudutava detailplaneeringu ning keskkonnamõju hindamise menetluse erinevate otsustuste kohta;
  - 4) arvamuse andmine ühinemislepingu muutmiseks esitatud volikogu õigusakti eelnõu kohta;
  - 5) esindaja nimetamine osavallas asuva hallatava asutuse hoolekogusse või nõukogusse;
  - 6) osavalla ametiasutuse tööd puudutava ettepaneku tegemine osavalla vanemale.
- (2) Volikogu kehtestab osavalla töökorra ja määrab täpsema pädevuse valdkonda reguleerivas õigusaktis.

§ 14. Osavallakogu otsus

(1) Osavallakogu otsused vormistatakse protokollilise otsusena.

(2) Protokoll avalikustatakse valla dokumendihalduskeskkonnas kahe nädala jooksul.

4. peatükk
Osavalla vanem

§ 15. Osavalla vanem

(1) Osavalla ametiasutust juhivad osavalla vanem, kes nimetatakse ametisse valitsuse poolt vallavanema ettepanekul. Osavalla vanema ametisse nimetamisel ja ametist vabastamisel peab olema osavallakogu kooskõlastus. Juhul kui osavallakogu ei kooskõlasta osavalla vanema kandidaati kolmandal korral nimetatakse osavalla vanem ametisse osavallakogu kooskõlastuseta.

Ühe ametisse nimetamise jooksul saab kandidaati esitada ühe korra.

(2) Osavalla vanem on piirkonna arendusjuht ja kohaliku elu korraldaja ning koordinaator.

(3) Osavalla vanem kuulub soovituslikult vallavalitsuse koosseisu.

(4) Osavalla vanem:

1) juhib ja korraldab osavalla ametiasutuse tööd;

2) esindab või volitab teisi isikuid esindama osavalla ametiasutust;

3) annab osavalla ametiasutuse sisemise töö korraldamiseks käskkirju;

4) allkirjastab osavalla ametiasutuse dokumente või volitab selleks teisi osavalla ametiasutuse teenistujaid;

5) täidab tööandja õigusi ja kohustusi osavalla valitsuse teenistujate ja osavalla hallatava asutuse juhtide suhtes;

6) käsutab osavalla eelarvelisi vahendeid;

7) koostab ja osaleb vallaeelarve projekti koostamisel osavalla puudutavas osas;

8) täidab vallavanema poolt antud ülesannet;

9) juhindub oma tegevuses osavallakogu ettepanekust ja arvamusest.

(5) Osavalla vanem teeb ettepaneku osavalla ametiasutuse teenistujate koosseisu kinnitamiseks.

§ 16. Osavalla vanema korraldus

(1) Osavalla vanem annab oma volituste piires ja ülesannete täitmiseks üksikaktina korraldusi.

(2) Osavalla vanema korraldustele kirjutab alla osavalla vanem või tema asendaja.

§ 17. Osavalla vanema asendamine

(1) Osavallavanemat asendab tema käskkirjaga määratud osavalla ametiasutuse ametnik.

(2) Osavalla vanemat võib asendada vallavanema poolt määratud osavalla ametiasutuse ametnik.

5. peatükk Lõppsätted

§ 20. Järelevalve

(1) Osavalla ametiasutuse ja vanema tegevuse üle teostab järelevalvet valitsus.

(2) Kui osavalla vanema korraldus või selle säte on vastuolus õigusaktiga, teeb vallavanem osavalla vanemale ettepaneku viia korraldus õigusaktiga kooskõlla 15 päeva jooksul. Kui osavalla vanem ei ole 15 päeva jooksul kirjaliku ettepaneku saamisest korraldust või selle sätet õigusaktiga kooskõlla viinud või on keeldunud seda tegemast, teeb vallavanem valitsusele ettepaneku teenistusliku järelevalve läbi viimiseks.

§ 21. Osavalla likvideerimine

Osavalla likvideerimise võib alates 2021. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimistest alata:

1) üks neljandik volikogu liikmetest;

2) vähemalt üks protsent hääleõiguslikest osavalla elanikest;

3) vallavalitsus;

4) osavallakogu.

Vallavolikogu esimees